

# Tampereen kesäyliopiston tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2024-2026

---

## Sisällys

|                                                                                                                                                           |          |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|
| <b>Johdanto .....</b>                                                                                                                                     | <b>2</b> |
| <b>Lait suunnitelman taustalla .....</b>                                                                                                                  | <b>2</b> |
| Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (8.8.1986/609) .....                                                                                       | 2        |
| Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) .....                                                                                                                     | 2        |
| <b>Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus Tampereen kesäyliopistossa .....</b>                                                                                      | <b>3</b> |
| Arvio aikaisempaan tasa-arvosuunnitelmaan sisältyneiden toimenpiteiden toteutumisesta ja tuloksista .....                                                 | 4        |
| Muut toimenpiteet, jotka ovat edistäneet tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuden toteutumista vuosina 2021–2024 .....                                             | 5        |
| Toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi 2024-2026.....                                                                                                      | 5        |
| Tavoitteet 2024-2026.....                                                                                                                                 | 5        |
| Toimenpiteet 2024-2026 .....                                                                                                                              | 5        |
| <b>Vastuunjako tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisessa ja toimintaohje tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman vastaisissa tapauksissa .....</b> | <b>7</b> |
| <b>Liitteet.....</b>                                                                                                                                      | <b>8</b> |
| Järjestyssäännöt.....                                                                                                                                     | 8        |
| Turvallisemman tilan periaatteet.....                                                                                                                     | 8        |

## Johdanto

Oppilaitoksilla tulee olla tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Tampereen kesäyliopiston ensimmäinen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma laadittiin koskemaan vuosia 2018-2020.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmalla pyritään edistämään opiskelijoiden ja työntekijöiden tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta Tampereen kesäyliopistossa. Tasa-arvossa on kyse ihmisyydestä, ihmisarvosta sekä jokaisen ihmisen ainutkertaisuudesta.

Tampereen kesäyliopiston yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmassa käydään läpi tasa-arvolaki ja yhdenvertaisuuslaki sekä selvitys oppilaitoksen tasa-arvotilanteesta. Lisäksi esitellään opiskeluun ja opetukseen liittyvät toimenpiteet ja vastuuhenkilöt.

## Lait suunnitelman taustalla

### **Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (8.8.1986/609)**

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986) tuli voimaan 1.1.1987. Lakiin on tehty useita muutoksia ja viimeksi sitä uudistettiin 11.11.2016.

Lain tarkoituksena on estää sukupuoleen perustuva syrjintä ja edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa sekä tässä tarkoituksessa parantaa naisten asemaa erityisesti työelämässä. Lain tarkoituksena on myös estää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä.

Tasa-arvolaki kieltää syrjinnän sukupuolen, sukupuoli-identiteetin ja sukupuolen ilmaisun perusteella. Tampereen kesäyliopiston on huolehdittava siitä, että sukupuolten välisen tasa-arvon edistämiseksi tehdään järjestelmällistä ja suunnitelmallista työtä. Kesäyliopiston tulee myös ennaltaehkäistä syrjintää sukupuoli-identiteetin ja sukupuolen ilmaisun perusteella.

Tasa-arvolaki kieltää asettamasta henkilöä sukupuolen, sukupuoli-identiteetin tai sukupuolen ilmaisun perusteella muita epäedullisempaan asemaan opiskelijavalinnoissa, opetusta järjestettäessä, opintosuoritusten arvioinnissa, oppilaitoksen tai yhteisön muussa varsinaisessa toiminnassa sekä tasa-arvolain yleistä syrjintäkieltoa koskevassa säännöksessä tarkoitetulla tavalla. Oppilaitoksen menettelyä on pidettävä kiellettyä syrjintänä myös, jos henkilö joutuu seksuaalisen häirinnän tai sukupuoleen perustuvan häirinnän kohteeksi tai syrjintäkäskyn tai -ohjeen johdosta syrjityksi tasa-arvolaissa tarkoitetulla tavalla.

Mikäli opiskelija katsoo joutuneensa syrjityksi sukupuolen perusteella, hänellä on oikeus saada Tampereen kesäyliopistolta asiaa koskeva kirjallinen selvitys. Selvitys on annettava viivytyksettä. Kirjallinen selvitys on annettava myös, jos opiskelija kokee joutuneensa seksuaalisen häirinnän tai sukupuoleen perustuvan häirinnän kohteeksi. Selvityksessä on tällöin todettava, mihin toimiin Tampereen kesäyliopisto on ryhtynyt häirinnän poistamiseksi.

### **Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014)**

Lain tarkoituksena on edistää yhdenvertaisuutta ja ehkäistä syrjintää sekä tehostaa syrjinnän kohteeksi joutuneen oikeusturvaa.

Lain 8 §:n mukaan ketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn

perusteella. Syrjintä on kielletty riippumatta siitä, perustuuko se henkilöä itseään vai jotakuta toista koskevaan tosiseikkaan tai oletukseen. Välittömän ja välillisen syrjinnän lisäksi tässä laissa tarkoitettua syrjintää on häirintä, kohtuullisten mukautusten epääminen sekä ohje tai käsky syrjiä.

Sellainen oikeasuhtainen erilainen kohtelu, jonka tarkoituksena on tosiasiallisen yhdenvertaisuuden edistäminen taikka syrjinnästä johtuvien haittojen ehkäiseminen tai poistaminen, ei ole syrjintää. (9 §)

Tampereen kesäyliopiston on arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi. Edistämistoimenpiteiden on oltava oppilaitoksen toimintaympäristö, voimavarat ja muut olosuhteet huomioon ottaen tehokkaita, tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia.

Tampereen kesäyliopiston on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi sekä varattava oppilaille ja heidän huoltajilleen sekä opiskelijoille tai heidän edustajilleen mahdollisuus tulla kuulluiksi edistämistoimenpiteistä.

Yhdenvertaisuuden toteutumista valvovat yhdenvertaisuusvaltuutettu, yhdenvertaisuus – ja tasa-arvolautakunta, oman työpaikan työsuojeluvaltuutettu sekä tarvittaessa oikeusinstanssit.

## **Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus Tampereen kesäyliopistossa**

Tampereen kesäyliopisto on vapaan sivistystyön lain mukaista koulutustoimintaa toteuttava oppilaitos. Tampereen kesäyliopisto järjestää avointa korkeakouluopetusta sekä muuta ammatillisiin ja sivistyksellisiin osaamistarpeisiin vastaavaa vapaan sivistystyön koulutusta, mukaan lukien ikääntyvien yliopistokoulutus ja maahanmuuttajakoulutus. Koulutuksessa painottuvat yhteiskunnallinen, liiketalouden ja hallinnon ala, humanistinen ja kasvatusala, kulttuuriala, luonnontieteiden ala sekä sosiaali- ja terveysala. Tampereen kesäyliopistossa opiskelee vuosittain noin 6500 opiskelijaa.

Tampereen kesäyliopiston opinnot ovat avoimia kaikille iästä ja pohjakoulutuksesta riippumatta. Joihinkin lisä- ja täydennyskoulutuksiin voidaan vaatia kouluttajan määrittelemä pohjakoulutus sekä työkokemusta. Kesäyliopiston opiskelijat koostuvat lähinnä korkeakouluopiskelijoista, toisen asteen opiskelijoista, työikäisistä sekä senioreista. Maahanmuuttajataustaisten osuus opiskelijoista on merkittävä.

Tampereen kesäyliopiston arvot ovat: avoimuus, proaktiivisuus, vaikuttavuus, vastuullisuus ja yhteistyö.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma perustuu Tampereen kesäyliopiston saamiin asiakaspalautteisiin sekä työyhteisössä käytyihin arviokeskusteluihin.

Asiakaspalautteita pyydetään jokaisen koulutuksen/kurssin jälkeen ja sitä seurataan jatkuvasti. Myös avoimeen palautteeseen annetaan mahdollisuus. Asiakaspalautteiden vastausprosentti on koulutuksesta riippuen 40-100%.

Kaikki opetus pyritään järjestämään erilaiset oppijat huomioon ottaen opiskelijavalintojen, opetuksen toteuttamisen ja arvioinnin suhteen.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus kesäyliopiston toiminnassa ei tarkoita, että kaikkia kohderyhmiä ja sukupuolia tulee olla opiskelijoissa yhtä paljon. Yhdenvertaisuuden periaatteena on tehdä tarjonnasta mahdollisimman kattava, jolloin kesäyliopiston opintoihin olisi mahdollista tasapuolisesti hakeutua useiden kohderyhmien edustajia. Olennaista on osallistumisen esteiden ja mahdollisten piilossa olevia opintotarpeiden löytäminen. Kesäyliopistossa otetaan huomioon sukupuoliroolien muutokset sekä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kysymykset opintotarjonnassa.

Kesäyliopiston verkkosivut uudistettiin vuonna 2020. Sivusto on suunniteltu ja toteutettu vastaamaan lain edellyttämiä (Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta 309/2019) AA-tason kriteerejä. AA-tason kriteerit on määritelty WCAG 2.1 -ohjeistuksessa. Saavutettavuusseloste on löydettävissä kesäyliopiston verkkosivuilta.

Opiskelijat valitaan koulutuksiin ja kursseille pääasiassa ilmoittautumisjärjestyksessä. Osaan koulutuksista haetaan myös erillisellä hakulomakkeella. Näin koulutukseen valitaan ammatillisen osaamisen ja työkokemuksen pohjalta sopivimmat hakijat.

Opetus pyritään toteuttamaan esteettömissä tiloissa ja sellaisina aikoina, että mahdollisimman monen on niihin vaivatonta osallistua. Monipuolinen verkko-opintotarjonta lisää opintojen saavutettavuutta.

Kesäyliopiston hallintohenkilökunta ei toteuta opintojen arviointia, vaan jokaisen kurssin vastuunopettaja. Opettajat noudattavat arvioinnissaan arviointikriteerejä ja huomioivat tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden periaatteet. Avoimen korkeakouluopetuksen osalta arviointi toteutetaan yhteistyöyliopiston ohjeiden mukaisesti.

Kesäyliopistossa ei ole havaittu syrjintää eikä seksuaalista tai sukupuoleen perustuvaa häirintää.

Tällä hetkellä kesäyliopiston rahoitusrakenne ei mahdollista sellaisia kurssihintoja, jotka tavoittaisivat kaikki kohderyhmät. Hinnoittelu saattaa rajata koulutusten ulkopuolelle esimerkiksi osan työttömistä, eläkeläisistä, pienituloisista ja maahanmuuttajista.

Kesäyliopiston henkilökunta on keskustellut kuukausipalaverissa 29.10.2024 tasa-arvoa ja yhdenvertaisuuden toteutumisesta Tampereen kesäyliopistossa.

#### **Arvio aikaisempaan tasa-arvosuunnitelmaan sisältyneiden toimenpiteiden toteutumisesta ja tuloksista**

- Pyritään tarjoamaan mahdollisimman kattavasti eri kohderyhmille suunnattuja koulutuksia mm. laajentamalla koulutustarjontaa myös ns. epätyypillisille ammattiryhmille toiminnan kapasiteetti huomioon ottaen. **Koulutuksia laajennettu uusille kohderyhmille huomioiden resurssit ja OKM:n ylläpitämisluvan mukainen tehtävä.**
- Etsitään keinoja ja rahoitusratkaisuja työttömien, eläkeläisten, pienituloisten ja maahanmuuttajien koulutustarjonnan mahdollistamiseksi. **Toteutunut erityisesti hankekoulutuksen avulla maahanmuuttajien ja senioreiden osalta, muilta osin ei.**
- Pyritään mahdollisuuksien mukaan järjestämään opetusta erilaisia oppimisvaikeuksia omaaville **Toteutunut kesäyliopiston työntekijöiden antaman ohjauksen/tuen sekä tenttijärjestelyiden muodossa.**
- Jokaisen koulutuksen ja kurssin jälkeen pyydetään asiakaspalaute ja sen pohjalta seurataan koulutusten onnistumista sekä kouluttajan että kesäyliopiston toiminnan osalta. Palautteessa on mahdollisuus myös avoimiin vastauksiin. **Toteutunut täysin.**

## **Muut toimenpiteet, jotka ovat edistäneet tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuden toteutumista vuosina 2021–2024**

- Yliopistonkatu 60 A tiloihin vuonna 2024 tehdyn toimitilaremontin myötä tiloihin saatiin esteetön wc.
- Tampereen kesäyliopiston järjestyssäännöt hyväksyttiin 20.9.2021. Järjestyssäännöt koskevat Tampereen kesäyliopiston opiskelijoita ja soveltuvien osin opettajia ja hallintohenkilökuntaa. Säännöt varmistavat työrauhan, opiskelun esteettömän sujumisen, turvallisuuden ja viihtyvyyden. Järjestyssäännöt ovat voimassa kaikissa Tampereen kesäyliopiston oppimisympäristöissä.
- Turvallisemman tilan periaatteet hyväksyttiin kuukausipalaverissa 27.3.2024 ja ovat jatkossa osa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa.
- Maksuttoman ja paikasta riippumattoman koulutuksen tarjonta laajentunut. Maksuttomia verkossa järjestettäviä yleisöluentoja tarjolla vuosittain 2-4, joista tehdään myös tallenne. Lisäksi Ikääntyvien yliopiston luennoista tehdään tallenne, jotka ovat katsottavissa myös maksutta verkossa. Ikääntyvien yliopiston luentoja vuosittain tarjolla 12.
- Yli 55-vuotiaille työttömäksi joutuneille tarjotaan muutosturvakoulutuksia työllistymisedellytysten parantamiseksi.
- Tampereen kesäyliopiston nettisivuille on lisätty häirintälomake, jolla voi ilmoittaa matalalla kynnyksellä häirinnästä, <https://tampereenkesayliopisto.fi/ota-yhteytta/hairintalomake/>
- Opiskelijoiden on mahdollisuus antaa kesäyliopiston koulutustiloissa nimetöntä palautetta tiloissa olevaan postilaatikkoon.

## **Toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi 2024-2026**

### **Tavoitteet 2024-2026**

- Pyritään tarjoamaan mahdollisimman kattavasti eri kohde- ja ammattiryhmille suunnattuja koulutuksia toiminnan kapasiteetti huomioon ottaen.
- Pyritään järjestämään koulutukset mahdollisimman esteettömästi ja varmistetaan opintojen hyvä saavutettavuus.
- Mikäli kesäyliopistossa havaittaisiin syrjintää, seksuaalista tai sukupuoleen perustuvaa häirintää, siihen puututaan nopeasti ja tehokkaasti.

### **Toimenpiteet 2024-2026**

- Järjestetään opinnot mahdollisimman saavutettavasti ja esteettömästi.
- Kartoitetaan alueen koulutuskysyntää ja pyritään tarjoamaan koulutuksia mahdollisimman kattavasti eri kohde- ja ammattiryhmille.
- Etsitään keinoja ja rahoitusratkaisuja työttömien, eläkeläisten ja pienituloisten koulutuksiin osallistumisen mahdollistamiseksi.
- Pyritään tunnistamaan aiempaa paremmin erilaisia oppimisvaikeuksia omaavat opiskelijat, järjestämään opinnot heille parhaalla mahdollisella tavalla ja tukemaan heitä opinnoissaan.
- Mikäli kesäyliopistossa havaitaan syrjintää, seksuaalista tai sukupuoleen perustuvaa häirintää, siihen puututaan välittömästi ja vaikuttavasti.
- Toteutetaan opiskelijoiden kuuleminen viimeistään vuoden 2026 aikana.

- Jokaisen koulutuksen ja kurssin jälkeen pyydetään asiakaspalaute ja sen pohjalta seurataan koulutusten onnistumista sekä kouluttajan, materiaalin, tilan että kesäyliopiston toiminnan osalta. Palautteessa on mahdollisuus myös avoimiin vastauksiin.

**Vastuunjako tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisessa ja toimintaohje tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman vastaisissa tapauksissa**

| Hallitus                                                                                                                               | Rehtori                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Työsuojeluvaltuutettu                                                                                 | Työntekijät                                                                                                                        |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Hallitus johtaa ja valvoo Tampereen kesäyliopiston toimintaa ja myös opiskelijoiden ja työntekijöiden tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. | Rehtori huolehtii osana sisäistä valvontaa opiskelijoiden ja työntekijöiden tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista kesäyliopistossa.<br><br>Päivittäisiin valvontatoimenpiteisiin kuuluvat tarvittavat selvitykset ja selonteot, ohjeiden noudattamisen valvonta ja poikkeamien seuranta sekä virheiden ehkäisy. | Työsuojeluvaltuutettu valvoo tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista osana valtuutetun tehtävää. | Kesäyliopiston henkilökunta vastaa omalla toiminnallaan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisesta Tampereen kesäyliopistossa. |

**TOIMINTAOHJE TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMAN VASTAISISSA TAPAUKSISSA**

|                                                                                                                                                           |                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Opiskelija katsoo joutuneensa syrjityksi esim. sukupuolensa perusteella                                                                                   | Yhteydenotto/ilmoitus rehtorille                                                                            | Kesäyliopisto antaa opiskelijalle kirjallisen selvityksen asiasta viivytyksettä.                                                                                                                          |
| Opiskelija kokee joutuneensa esim. seksuaalisen tai sukupuoleen perustuvan häirinnän kohteeksi.                                                           | Yhteydenotto/ilmoitus rehtorille                                                                            | Kesäyliopisto antaa opiskelijalle kirjallisen selvityksen asiasta viivytyksettä. Selvityksestä on käytävä ilmi mihin toimiin kesäyliopisto on ryhtynyt häirinnän poistamiseksi                            |
| Henkilökuntaan kuuluva kokee joutuneensa syrjityksi/häirityksi tai huomaa kesäyliopistossa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman vastaista toimintaa. | Ilmoitus rehtorille tai tarvittaessa hallituksen puheenjohtajalle: riitta.ollila(at)tampere.fi, 050-5606230 | Rehtori tai tarvittaessa hallituksen puheenjohtaja ryhtyy viivytyksettä selvittämään asiaa ja ilmoittaa häirintä- tai syrjintäilmoituksen tehneelle työntekijälle mihin toimiin asian johdosta ryhdytään. |

## **Liitteet**

Järjestyssäännöt

Turvallisemman tilan periaatteet